C 27

ØSTERGÅRDS HISTORIE

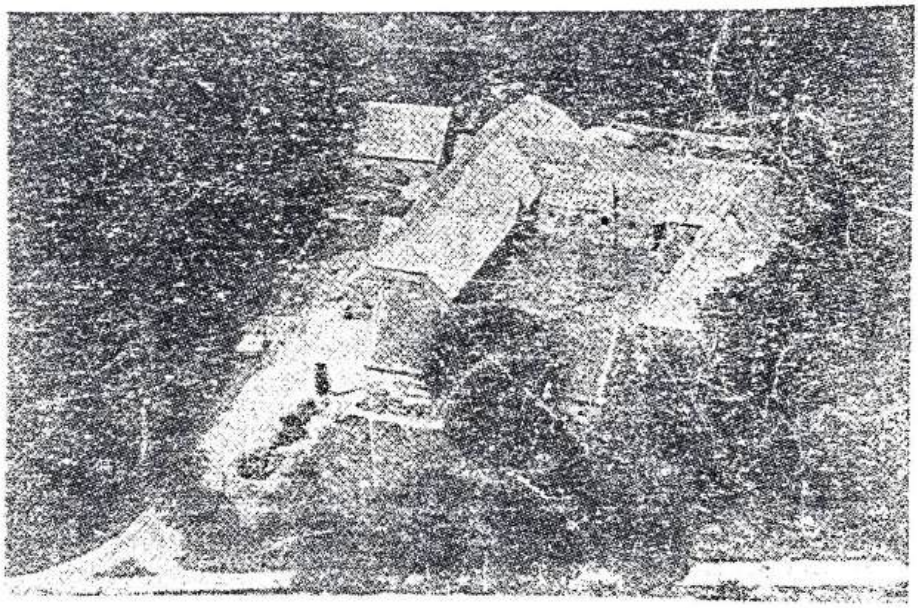

Gørding Sognearkiv 1986

Gørding Sognearkiv

ØSTERGÅRDS HISTORIE

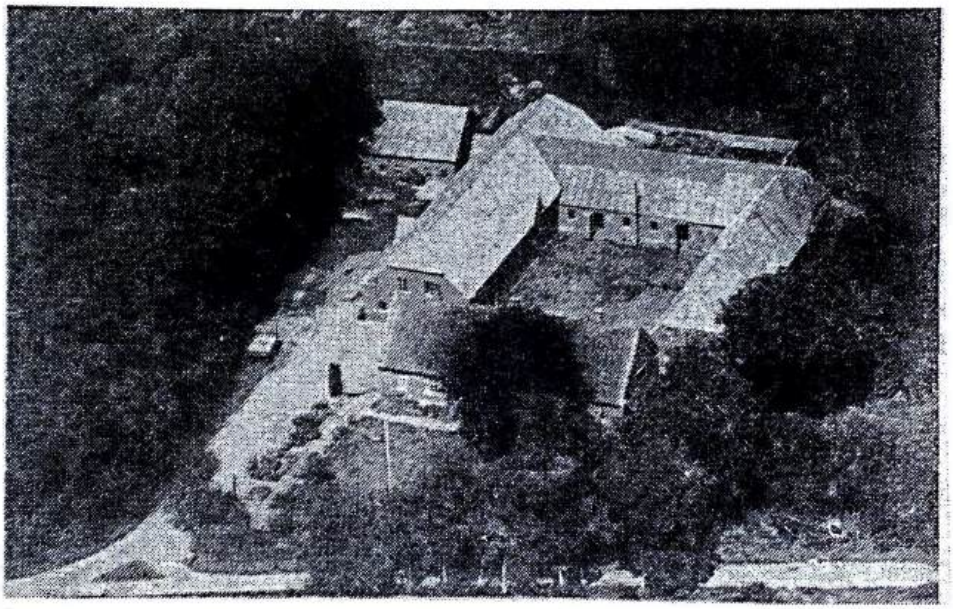

Gørding Sognearkiv 1986

Ø S T E R G Å R D

Østergård, matrikel nr. 2a Sdr. Gørding by og Sogn, en gammel slægtsgård der måtte vige for byens udvikling i 1970. Gårdens historie går meget langt tilbage i tiden og er sikkert en af de ældste gårde i Gørding Sogn. Ved studium af materiale der er til rådighed i Gørding Sognearkiv, kan beboerne på Østergård følges ca. 300 år tilbage i tiden, til den tid da al drift af landbrugsjorden foregik i fællesskab. Gårdene lå samlet i små landsbysamfund, og bønderne fra landsbygaden drog i samlet skare, med Oldermanden i spidsen, ud mod den store bymark når forårsarbejdet skulle begynde.

De allerfleste gårde i Gørding Sogn var på den tid fæstegårde under Bramming Hovedgård, og til den hørte også Østergård, som dengang lå nede ved åen, lige overfor Præstegården. Da gården i 1722 skulle have en ny fæster, blev det nævnt, at den forrige fæster hed Jens Kim, og tænker vi os, at han havde været fæster på gården i ca. 35 år, hvilket var ret almindeligt, er vi tilbage ved tiden omkring 1688, da Chr. 5's matrikel blev gennemført. Den 30. oktober 1722 kom den nye fæster til Østergård, som ikke på det tidspunkt, men først langt senere kom til at hedde Østergård. Den nye fæster hed Søren Jepsen og kom fra Gørdinglund. Men allerede i 1738 skiftedes der fæster igen, idet Anders Bennedtzen der kom fra Lourup, tiltræder som fæster den 24. april 1738, og her er det den kendte slægt Lund, som har boet på Østergård de sidste 6-7 slægtsled, kommer ind i billedet. Anders Bennedtzen har antagelig ikke selv haft børn, idet han den 16. maj 1775 afstår fæstegården til sin stedsøn Peder Nielsen, der var født i Gørding 1739. Det var i en brydningstid, hvor godsejerne opfordredes til udskiftning og salg af bøndergårdene. Termann Ølgård på Bramming Hovedgård, var som bekendt ikke ivrig efter at sælge, så det var først i begyndelsen af 1800, at bønderne i Gørding begyndte at blive selvejere. Peder Nielsen var således fæster i ca. 30 år, før der blev lejlighed til at købe gården. Peder Nielsen var gift med Maren Jensdatter (f. 1741), og deres ældste søn Jens Pedersen, der var født i 1779, overtog gården efter sin fader. Årstallet for overtagelsen kendes ikke, og det vides ikke om det var Peder Nielsen eller sønnen Jens Pedersen der købte gården fri til selveje. Jens Pedersen blev gift med Ise Marie (slægtsnavn ukendt), de havde flere børn, men det blev en datter og svigersøn der fik gården. Svigersønnen hed Hans Sørensen Vig, han kom fra gården Østervig i Fitting ved Vorbasse, og det var nok årsag til at han fik tilnavnet Østergård. Senere fik gården i Gørding, som han overtog ved giftemålet, navn efter ham og kom til at hedde Østergård.

Hans Østergård var født i 1799, han var murer af profession og blev ca. 1830 gift med Jens Pedersens ældste datter, Maren Jensdatter, som var født i 1807. Nogle år efter, den 21. juli 1837, overtog de gården efter Jens Pedersen, der i mellemtiden var blevet enkemand.

Østergård var en stor gård. Dens jordtilliggende gik langs med den nuværende hovedgade som nok dengang kun har været et hjulspor. Jordene øst for denne vej, fra Holsted Å i nord og til nuværende korsvej i Søndergade, derfra gik det så i en spids og endte ved den nuværende ejendom 54c, matrikel nr. 7a Stårup - Fonager (se vedlagte kort). Den har sikkert ligget der i mange hundrede år uden der er sket de store udsving, men efter at Hans Østergård havde overtaget den, begyndte en ny epoke i gårdens historie.

I 1856 rev Hans Østergård den gamle gård ved åen ned og byggede en ny gård på den plads hvor plejehjemmet Østergården nu ligger. I 1873, samme år som han sælger gården til sin svigersøn Simon Nielsen Lund, sælger han ca. 30 tdr. land fra gården til en anden svigersøn Nis Sørensen. Dette areal, der fik matrikel nr. 2b, begyndte ved dyrlæge M.Heiselbæks nordlige skel (matr.nr.2cf) og gik så i en bred stribe langs Hovedgaden til jernbanen (som ikke eksisterede den gang) og derefter i hele sin bredde og endte som nævnt i en spids et stykke syd for den nuværende korsvej. Nis Sørensen byggede en gård på jorden, som kom til at ligge hvor den gamle Brugsforening lå, hvor Westprint nu har til huse. Da jernbanen kom i 1874 blev denne ejendoms jorder delt i to parceller, og Nis Sørensen solgte de 9 tdr. land der kom til at ligge syd for banen (matr.nr. 2c), og byggede en købmandsforretning (matr. nr. 2d) lige nord for banen (nuv. Nørregade 1) som han først lejede ud, men senere solgte til Laust Johnsen fra Holsted, til overtagelse 1 maj 1879. Derefter gik udviklingen rask frem, der solgtes mange byggegrunde fra matrikel 2b og 2c, og da 50 år (til ca. 1930) var gået, var en stor del af matr.nr. 2c og næsten al facadejord fra matr.nr. 2b bebygget, således at der kun var 16 tdr. land landbrugsjord tilbage til 2b. I 1900 blev gårdens bygninger flyttet længere ned ad gaden, til den grund hvor Egon Nielsens Radio og TV Forretning ligger i dag, for at give plads til nye forretningsbygninger omkring Stationen.

Maren Jensdatter og Hans Østergård fik 8 døtre og ingen sønner.

Den førstefødte,	Ane Marie	Hansdatter,	født	22/9-1832
nr. 2	Stephine	-	-	17/5-1834
nr. 3	Karen Marie	-	-	24/9-1838
nr. 4	Ise	-	-	26/7-1840
nr. 5	Inger	-	-	26/1-1844
nr. 6	Jensine	-	-	04/6-1846
nr. 7	Sørine	-	-	14/2-1849
nr. 8	Jenge Marie	-	-	21/8-1851

Vi vil nu høre lidt om hvad der blev af de otte døtre som blev født på Østergård.

Den ældste, Ane Marie, blev gift i Gørding Kirke den 26/9-1863 med enkemand Anders Hansen Vind. De købte i 1879 ejendommen matr. nr. 2b Sdr. Gørding, af svogeren Nis Sørensen.

Stephine døde som ung, den 21/1-1857, knap 23 år gammel.

Karen Marie giftede sig med Truels Gram, der stammede fra Brøns i Sønderjylland. Han var født i 1808 og var således en del år ældre end sin hustru. De havde en gård i Ilsted (nuværende ejer Sv. E. Agergård) som de solgte 3/11-1884, hvorefter de overtog førnævnte gård i Gørding, matrikel nr. 2b, som jo var udstykket fra hustruens fødegård "Østergård". De fik 3 børn, Mathias Gram (f. 1871), Hans (f. 1875) var syg og døde 1895, og Kirstine (f. 1877), hende hører vi mere om, idet hun blev gift med sin fætter og levede til 1952.

Truels Gram døde i 1894, og i 1900 overtog sønnen Mathias Gram gården efter sin moder. Der var på grund af Stationsbyens vækst solgt en del jord fra gården, og for at give plads til nye forretninger omkring selve Stationen, blev gårdens bygninger flyttet længere ned ad gaden mod nord.

Mathias Gram, hvis hustru hed Edel Marie, solgte 1906 gården matrikel nr. 2b i Gørding, til sin søster og fætter Kirstine Gram og Jens Schmidt, og købte en gård i Tjæreborg, som de solgte i 1915 og købte så en anden gård i Sejstrup. Edel Marie og Mathias Gram fik to børn der blev opkaldt efter bedsteforældrene og kom til at hedde Truels Gram (f. 1911) og Karen Birgitte Gram (f. 1919). Mathias Gram døde i 1940, og sønnen Truels bestyrede nu gården for sin moder indtil 1954, hvorefter han overtog den. Truels forblev ugift, men hans søster Karen, holdt hus for ham. Af helbredsmæssige grunde måtte han sælge gården i Sejstrup i 1980 og flyttede så til Bramming, hvor han købte et parcelhus, Egevænget nr. 9, hvor han stadig bor sammen med sin søster Karen Birgitte Gram.

Nr. 4 i rækken af Hans S. Østergårds døtre, Ise Hansdatter giftede sig i 1863 med en mand som hed Johannes Schmidt. De havde en gård i Jyllerup og det var deres søn, Jens Schmidt der blev gift med sin kusine Kirstine Gram (f. 1877 som ovenfor nævnt). De blev gift i 1906 og overtog samtidig gården matrikel nr. 2b i Gørding, efter Edel og Mathias Gram. De fik to børn, sønnen Hans (f. 1907) som blev uddannet som lærer, og Karen (f. 1909). Ingen af de to børn blev gift, og Hans Schmidt solgte for forældrene i 1940 gården, der nu på grund af Stationsbyens vækst, kun havde 16 tdr. land landbrugsjord tilbage. Køberen var Åge Holst, Brørup, som solgte den igen i 1943 til manufakturhandler Henry Henriksen, Gørding. Henry Henriksen drev den med bestyrer til sin død i 1967, hvorefter ejeren af Tangegård Chr. Jensen købte den, og drev den sammen med Tangegård til 1969, og solgte den så til Gørding Kommune til byudvikling. Bygningerne der i 1900 måtte flyttes for at give plads til forretninger, måtte nu igen vige. De blev revet ned for at give plads til nævnte Radio og TV forretning, Nørregade nr. 33.

Nr. 5 af døtrene der var født 26/1-1844, blev kun godt 2 måneder gammel, hun døde den 2/3-1844 og kom ved dåben til at hedde Inger Hansdatter.

Nr. 6, Jensine Hansdatter blev den 7/11-1872 gift i Gørding Kirke med Nis Sørensen fra Tornum ved Rødding, han byggede som nævnt på side 2 en ny gård på jord fra Østergård. I 1878 byggede han et hus på 7 fag(nuv. lægebolig Søndergade nr 8) på de 9 tdr. land syd for banen, som han derefter solgte og købte en gård i Sejstrup. Gården nord for banen solgte han 1879 til sin svoger Anders H. Vind, som i 1884 solgte den til en anden svoger Truels Gram. Jensine og Nis Sørensen havde 4 børn, han rejste først i 1880serne til USA.Senere rejste jensine med de 4 små børn over til sin mand i Amerika, hvor de fik flere børn og havde gode kår.

Nr. 7 i rækken, Sørine Hansdatter, blev husmoder på Østergård.

Nr. 8 kom til at hedde Jenge Marie Hansdatter, hun blev gift med Marius Mattesen der havde en brødfabrik i Esbjerg.

Den næstyngste datter, Sørine, blev gift med Simon Nielsen Lund, født 18/8-1849 i Hømlund ved Ribe. Han var søn af Niels Peder Mikkelsen, der ejede Hømlund Kro, hvortil der også var landbrug.

Niels Peder Mikkelsen havde været gift to gange. Der var 7 børn i første ægteskab og 4 i det andet. De 9 af børnene og begge forældre døde i løbet af få år af tæring (tuberkulose), så der var kun Anders Mikkelsen af første ægteskab, og Simon Nielsen Lund af andet ægteskab tilbage. Faderen, Niels Peder Mikkelsen, havde i sin tid søgt om tilladelse til at give sine børn navnet Hømlund til efternavn. Det kunne ikke tillades, men han fik dog lov til at føre navnet lund som efternavn. Det var dog kun børnene af andet ægteskab der fik navnet, og da de andre helsøskende var døde, blev Simon den eneste der kom til at bære det.

De to halvbrødre var således eneste arvinger til Hømlund Kro, og de blev enige om at sælge den. Anders Mikkelsen købte en gård i Arnum, og Simon Nielsen Lund, som altid havde haft lyst til at handle, købte kreaturer for sin arvepart, og begyndte at drive handel på markederne i hele Vestjylland. På den tid måtte kreaturerne transportere sig selv rundt til de forskellige markeder, og når Simon Lund på vejen med sine kreaturdrifter kom igennem Gørding, lejede han sig ind hos Hans Østergård hvor han fik dyrene fodret, mens han rastede en dag eller to. Turene gennem Gørding gentog sig flere gange, og han blev efterhånden gode venner med en af døtrene på Østergård, det var nr. 7 i rækken, Sørine Hansdatter, og det førte til at der blev bryllup på Østergård den 30. maj 1873. Samme år blev der skrevet skøde, og Sørine og Simon overtog gården den 29. oktober 1873. Der var da 3 trd. hartkorn 1 skæppe 3 fjerdingkar og 1 album samt andel i en moseparcel i Hessellund til gården, og prisen var 6000 rigsda-

ler, deraf 1500 for besætningen, samt en aftægt der var kapitaliseret til 165 rigsdaler.

Hans Østergård havde i 1860 tilkøbt et mindre areal "Slothuset" matrikel nr. 17 som tidligere havde tilhørt Terman Ølgård Fabricius, Bramming. Øst for gården var en lille bøgeskov, og her havde Hans Østergård bygget et lille hus, som han og hustruen Maren Jensdatter flyttede ind i da de afstod gården. Han døde den 24. juli 1883, 84 år gammel. Hun blev 85 år og døde den 20. august 1892.

Simon Lund var en dygtig mand, han arbejdede hårdt og forlangte også meget af sine folk. Han øgede landbrugsarealet ved at opdyrke en del hede som hørte til gården, og da avlsbygningerne blev for små, rev han i 1887 de gamle bygninger ned og lod nye opføre. Kort tid efter, den 2. januar 1892, brændte hele gården på nær det lille aftægtshus, og Simon Lund måtte til at bygge en hel ny gård. Der blev anlagt en smuk have og plantet mange bøgetræer omkring gården, hvoraf en del står endnu. Simon Lund var en mand der havde orden i sagerne. Han førte nøje regnskab med hvad der blev købt og solgt på gården, ligesom han hvert år noterede hvad der var avlet på gården. Følgende tal er taget fra Simon Lunds notater fra året 1906.

Salg i året 1906:

Kreaturer	2.618,46 Kr.
Mælkepenge	1.576,10 -
Heste	750,00 -
Grise	1.969,00 -
Svin	1.154,91 -
I alt	8.068,47 -

Købt i året 1906:

Kreaturer	679,00 Kr.
Folkehold	395,00 -
I alt	1.074,00 Kr.

Udpluk fra kassebogen:

1 ko	1048 p.	a 26,0 øre	272,48 Kr.
1 kvie	922 p.	a 24,5 øre	255,90 -
1 stud	695 p.	a 26,5 øre	184,20 -
1 tyr	1337 p.	a 28,0 øre	374,36 -
1 hest			380,00 kr.

Avlet sommeren 1906:

Rug	108 tønder
Byg	15 -
Blandkorn	80 -
Havre	186 -
Boghvede	1 læs
Ærter	1 -
Kløverhø	25 -
Enghø	24 -
Gulerødder	30 tønder
Kartofler	80 -
Turnips	650 -
Kålroe	900 -

Besætning:

Køer	11 stk.
Ungkvæg	24 stk.
Heste	4 hopper med føl
Søer	?
Svin	?

I ægteskabet var der fem børn, 2 døtre og 3 sønner.

Abelone født den 19. august 1874, død 1946/47.
Marie født den 11. januar 1878, død 26. juni 1885.
Hans Jensen Lund født den 19. oktober 1880, død 6. juli 1922.
Niels Peter født den 19. oktober 1880, død 17. august 1968.
Marinus født 2. august 1886, død 30. januar 1897.

Hans Jensen Lund, der var tvillingbroder til Niels Peter, hentede sin hustru, Marie Skrøder i Bæk ved Nustrup i Sønderjylland, der på det tidspunkt var under tysk herredømme. De blev gift den 18. oktober 1912, og derefter overtog de Østergård. Der blev skrevet skøde den 19. november samme år. Skødet er skænket til sognearkivet i Gørding, det er håndskrevet og lyder som følger:

S K J Ø D E

Undertegnede Simon Nielsen Lund af Sdr. Gørding tilstår at have solgt og afhændet, ligesom jeg herved skjøder til min søn Hans Jensen Lund den mig tilhørende gård i Sdr. Gørding, Gørding Sogn og Herred, bestående af:

Matrikel nr.	2a	Sdr. Gørding	af	hartkorn	2	tdr.	6	skr.	2	fjerdk.	2	3/4	album
-	-	18a Tange	-	-	0	-	1	-	1	-		3/4	album
-	-	17a Sdr. Gørding	-	-	0	-	0	-	0	-	1	3/4	album
-	-	20a Hessellund	-	-	0	-	0	-	0	-		1/4	album

Med påstående bygninger og disses mur og nagelfaste tilbehør, og med besætning, inventarium, gødning og afgrøde. Det bemærkes at ejendommen matr. nr. 2a Sdr. Gørding og 18a Tange er hovedparcel af klasse 3, og at dertil hører anpart i parcellen matr. nr. 20 Sdr. Gørding som medfølger.

Endvidere bemærkes, at der ifølge et ældre skjøde er taget reservation med hensyn til fiskeret på Bramminggård, at der påhæfter vandingsret for Gørding kanalselskab, samt at der den 19. juli 1874 er tinglæst deklaration, hvorved der er indrømmet Niels Madsen ret til et vandhjul m.m.

Købesummen er accorderet til 33.000 kr. nævner tredive og tre tusinde kroner, som berigtiges således, at køberen overtager og indfrier den påhæftede pantegæld i Gørding sparekasse som til rest udgør 15.000 kr.. Han udbetaler mig i 11. december termin d.å. kontant 11.000 kr. og resten 7.000 kr. giver han mig dog panteobligationer for.

Foruden den anførte købesum skal køberen sålænge jeg og min nuhavende hustru Sørine Lund lever, give os daglig en kande nymalket mælk, ublandet komælk af gode sunde køer, frit leveret på vor bopæl i Gørding hver morgen. Endvidere skal jeg dertil 10 gange om året give dem anstændig befordring med tospændig vogn og på-

lidelig kusk i mindst 3 miles afstand fra deres bopæl og efter passende ophold tilbage. Disse ydelser haver en årlig værdi af 100 kr., og ønsker jeg pantesikkerhed derfor tager de hæftelse næst efter kreditforeningsgæld 30.000 kr. og 2. prioritetsgæld 7.000 kr. i den solgte ejendom, og selvfølgelig med reservation af de foran omtalte servitutter.

Køberen har overtaget ejendommen som ovenfor står for hans risiko i enhver henseende, ligesom han svarer alle skatter og afgifter fra 1. novenber d.å. at regne. Ejendomsskylden er 32.000 kr. Hvad der er medkøbt af tiender til ejendommen medfølger, deriblandt navnlig anpart kongetiende.

Dette dokument ønskes foreløbig kun tinglæst som skjøde, ikke som pantedokument for aftægten.

Til vitterlighed p.t. Holsted den 19. november 1912

Karen Smith Simon Nielsen Lund

Da Simon Lund afstod gården, byggede han et hus på hjørnet ned til Østergård, nuværende Nørregade 67, hvor han og Sørine ville nyde deres otium. Huset var færdig til indflytning den 12. december 1912. Nævnte dag, 12/12-1912 følte Sørine Lund sig lidt utilpas, og hendes svigerdatter, Marie Skrøder ville hente sønnen Hans Lund og manden Simon Lund som arbejdede ude i marken, men det ville Sørine Lund ikke høre tale om. "Det er ikke noget at ulejlige mandfolkene i deres arbejde med, jeg går lige op og ligger mig lidt". Svigerdatteren hentede dog de to mænd hjem men da de kom hjem var Sørine død. Hun fik ikke lov at komme med over i det nyopførte hjem, og Simon måtte flytte alene på aftægt. Han sad dog ikke med hænderne i skødet, men hjalp til med hvad han kunne på Østergård. Han døde den 31. maj 1925, knap 75 år gammel.

Marie Skrøder og Hans Jensen Lund fik ikke mange år sammen på Østergård, idet Hans Lund døde ret pludselig den 6. juli 1922. De fik dog fem børn, hvoraf den mindste blev født 6 uger efter faderens død. Den ældste blev opnævnt efter sin bedstefader og kom til at hedde:

Simon Skrøder Lund, født den 28/8-1913,
Karen, født den 26/6-1916.
Nis, født 9/10-1919.
Grete, født 17/12-1920
Hans Jensen Lund født den 26/9-1922.

Den yngste fik således faderens fulde navn, mens de fire første fik moderens pigenavn Skrøder til mellemnavn.

Sørine og Simon Nielsen Lund der blev gift den 30 maj 1873 og overtog Østergård den 29 oktober samme år efter Maren Jensdatter og Hans Østergård.

Maja og Simon Skrøder Lund, gift 24/11-1939, ejer af matr. nr. 2ec Sdr. Gørding by, Gørding.

Hans Jensen Lund var meget syg de sidste dage han levede, men hans hustru, Marie Skrøder Lund, var en tapper og modig kvinde. Hun sad trofast ved sin mands sygeleje på Esbjerg Sygehus dag og nat, til trods for at hun var højgravid. Efter dødsfaldet stod hun alene med fem ukonfirmerede børn og en stor gård, men hun fik børnene opdraget og førte gården videre i endnu 38 år, med en myndighed der skabte respekt om hendes person.

Hvem var hun, Marie Skrøder Lund, der kunne stå så meget igennem? Hun var født i Bæk, Nustrup Sogn, den 14. april 1887. Hendes forældre havde en gård der. Faderen hed Nis Skrøder og var født i Bæk den 5/2-1857 og død 1/12-1940. Moderen, Karen Petersen, født 18/8-1864 og død 19/11-1922. Bedsteforældrene var Christian Jespers Schmidt, født i Nustrup den 30/4-1804, død i Bæk 2/11-1864, og Mette Marie Hesselberg født i Nustrupbæk den 24/5-1818, død samme sted 22/9-1895.

Marie Lund har uden tvivl længtes hjem til Sønderjylland de første år, idet både hendes og mandens rejsepas, der var affattet både på tysk og dansk, var stemplet ret ofte i de første år af deres ægteskab.

Efter Hans J. Lunds død (6/7-1922) drev Marie Lund gården videre med 2 karle og to piger indtil november 1922, hvorefter hendes broder Jørgen Skrøder styrede bedriften for hende et år indtil 1/11-1923. Fra 1/11-1923 fik Åge Skov pladsen som bestyrer på Østergård, og han blev der i 4 år til 1/11-1927. Derefter kom Niels Jensen fra Kvaglundgård, ved Esbjerg som bestyrer. Han blev der i 8 år til 1935, da den ældste søn Simon Skrøder Lund tiltrådte og styrede gården til han blev gift i 1939, hvorefter Carl Sørensen fra Sdr. Bøel overtog hvervet, men da han efter få år blev forlovet og gift med datteren Grete, måtte Marie Lund igen skifte bestyrer, og Jens Hedegård Larsen fra Lunde kom til og var der fra 1/11-1942 til 1/11-1944, og derefter kom Holger Sørensen. Han blev der kun i 1 1/2 år, da han købte gård i Tirslund ved Holsted. Nu var den yngste søn, Hans Jensen Lund, i sit 24'ende år, han havde tjent på forskellige gårde i omegnen og i Sønderjylland og havde netop afsluttet et seks måneders kursus på Tune Landbrugsskole og var derfor velkvalificeret til at overtage hvervet som bestyrer på Østergård.

Den ældste søn, Simon, måtte tidligt træde ind i de voksnes rækker, idet han som dreng og halvvoksen, af og til ved forskellige lejligheder måtte repræsentere familien sammen med moderen. Efter konfirmationen kom han vinteren 1929/30 på Bramming efterskole og fik derefter plads som medhjælper hos Karl Skrøder, Bæk pr. Nustrup. Den 1/11-1932 fik han plads hos Folketingsmand Olav Øllgård, Gredsted, hvor han efter 5 måneders forløb blev syg (kalvekastningsfeber) og måtte på sygehus i 5 måneder. Derefter kom han som elev på Tune Landbrugsskole i 6 måneder og tog der-

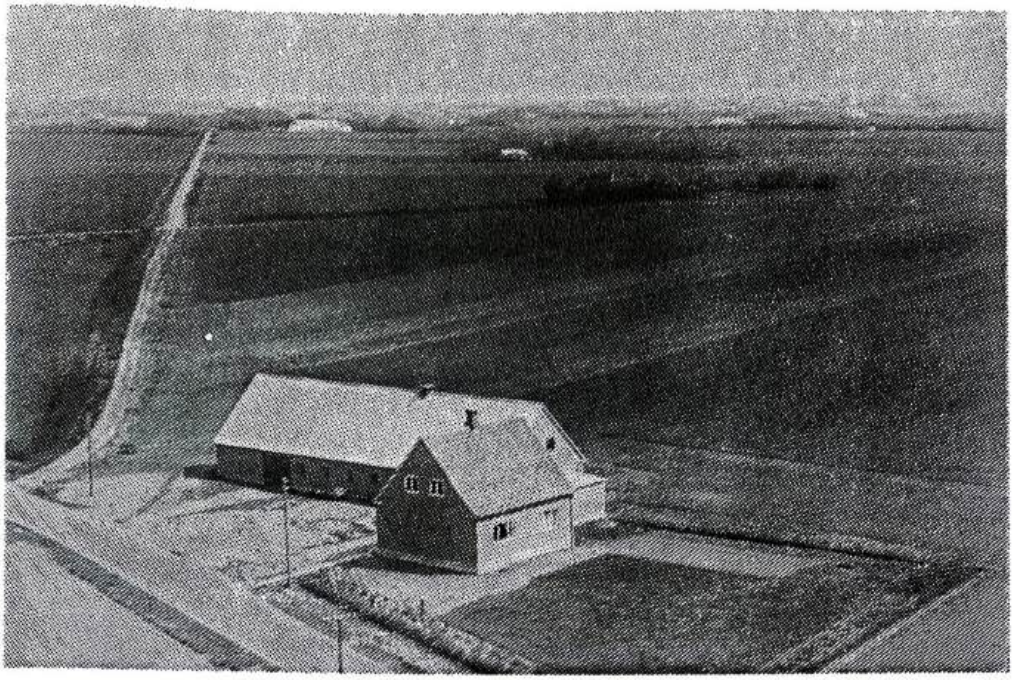

Ejendommen matr. nr. 2ec Sdr. Gørding, udstykket fra Østergård i 1952. (nuv. ejer Simon Skrøder Lund)

Margit og Hans Jensen Lund, der drev Østergård til 1969 da den måtte vige for byens udvikling.

efter plads på skolen som fodermester de næste 6 måneder. Den 1/11-1934 fik han plads som fodermester hos Tage Rosenstand "Danelund" ved Ribe, hvor han var et år, og kom 1/11-1935 som nævnt hjem og overtog hvervet som bestyrer på Østergård indtil 1939.

Den 24/11-1939 blev han gift med Maren Nielsen (født 15/3-1918), datter af Niels Nielsen (også kaldet Niels Degn) i Bolding ved Glejbjerg. De havde blandt andet en ejendom i Vejrup. I 1952 overtog de 14 ha (ca. 25 tdr. land) udstykket fra Østergård, hvor de byggede ejendommen matrikel nr. 2ec, som Simon S. Lund, sammen med sin hustru, drev frem til et mønsterbrug. I 1970 var der således en besætning på ejendommen på 18 jerseykøer, med høj ydelse, plus opdræt og svin. Desuden havde de i mange år opdræt af heste. Simon Lund var kendt for sine fine oldenborgheste.

De fik fire døtre (de tre født i Vejrup), alle fire er for længst fløjet fra hjemmet, er blevet gift og har eget hjem og børn, men Simon og Maja bor stadig på ejendommen, landbruget er trappet meget ned, kommunen har overtaget en del af jorden til industrigrunde. Der er flere virksomheder på jorden fra ejendommen, hvor mange familier har arbejde og tjener til dagen og vejen. Simon Lund værner om jorden fra den gamle slægtsgård, men er godt klar over, at når kommunen igen mangler jord til industri, så forsvinder den sidste rest af landbrug på Østergårds jord.

Den næstældste af Hans J. Lunds børn, Karen, blev gift med Karl Lauridsen, forhenværende rutebilejer i Holsted, de fik 2 børn. Nr. 3, Nis, blev gift med Kathe Callesen fra Åbenrå. De fik 4 sønner. Datteren Grethe blev som tidligere nævnt gift den 24/2-1943 med Carl Sørensen fra Sdr. Bøel, der havde været bestyrer på Østergård. Dette ægteskab var barnløst.

Den yngste søn Hans Jensen Lund, der den 1/5-1946 i en alder af 23 1/2 år havde overtaget hvervet som bestyrer på Østergård, blev gift den 4/8-1951 med Margit Josefsen, født den 20/5-1926 i Allerup, Tjæreborg sogn. De fik fem børn, der alle er i arbejde eller under uddannelse. Margit og Hans Lund blev som bestyrerpar på Østergård til den efter Marie Lunds død i 1960 blev solgt til Gørding Kommune, hvorefter de forpagtede den. Forpagtningen ophørte den 1/11-1969, og Hans Jensen Lund, der da havde drevet Østergård i næsten 25 år, søgte og fik stillingen som rejsemontør hos firmaet PASELAK A/S i foråret 1970. Han fik en byggegrund udstykket fra Østergård, hvor han byggede et hus, Sdr. Lourupvej nr. 4, som han stadig bebor sammen med sin hustru Margit. Han arbejder stadig hos firmaet PASELAK - Service Syd A/S.

Efter at have ligget som landbrug i flere hundrede år, måtte Østergård nu vige for byens udvikling. Sammenfaldende med at store befolkningsgrupper flyttede ind til byerne, kom byplanloven

i 1962, der pålagde kommunerne at udarbejde en bebyggelsesplan. Det medførte at gårdens jorder blev inddraget i byzonen, efterhånden som der blev brug for det. I 1969 blev som før nævnt også ejendommen matrikel nr. 2b (udstykket fra Østergård omkring 1873) opkøbt af kommunen og inddraget i byzone, således at al jord fra Østergård, bortset fra det der er tilbage af matrikel nr. 2ec (Simon Lunds ejendom), nu er i byzone og udparcelleret i byggegrunde som næsten alle er bebyggede.

Gårdens bygninger blev revet ned i 1969/70, for at give plads til et plejehjem. Den blev bygget i 1975 med plads til 14 beboere, det blev dog i de følgende 10 år udbygget til 42 plejehjemspladser og 10 beskyttede boliger. Hjemmet kom naturligt til at hedde "Østergården" og ligger nu som et værdigt minde om den gamle gård.

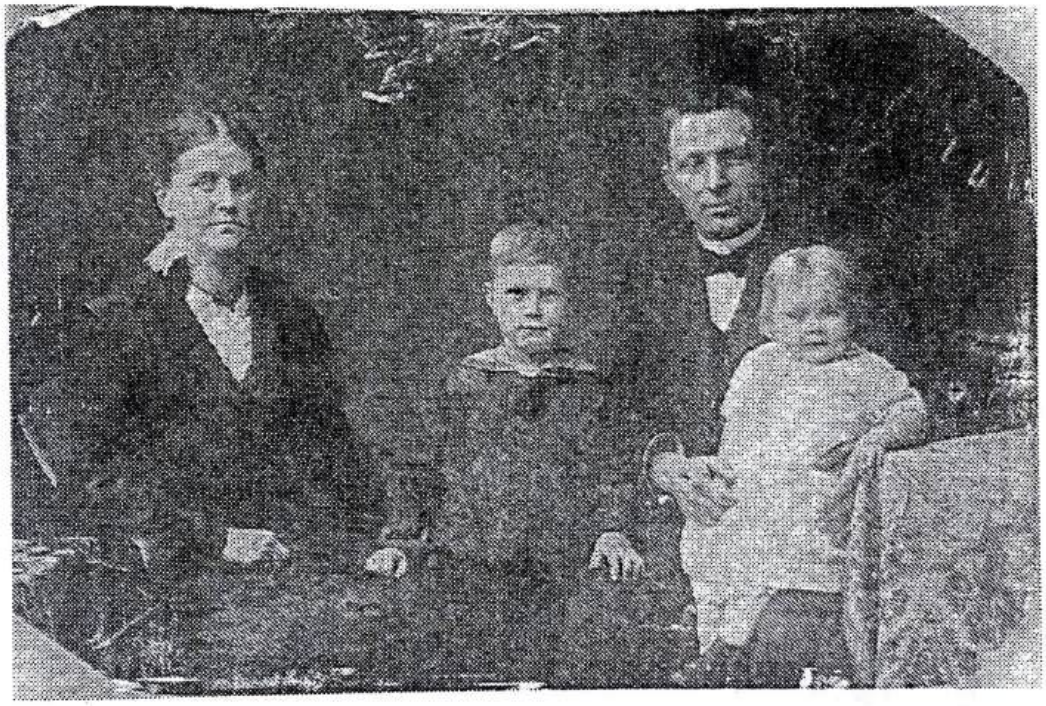

Marie Skrøder og Hans Jensen Lund der overtog Østergård den 1/11-1912. Børnene på billedet er de to ældste, Simon og Karen

Hans J. Lund døde den 6/7-1922, men enken Marie Skrøder førte gården videre til sin død i 1960, hvorefter den blev solgt til Kommunen.

Gørding Sognearkiv 1986
Ejler Nielsen

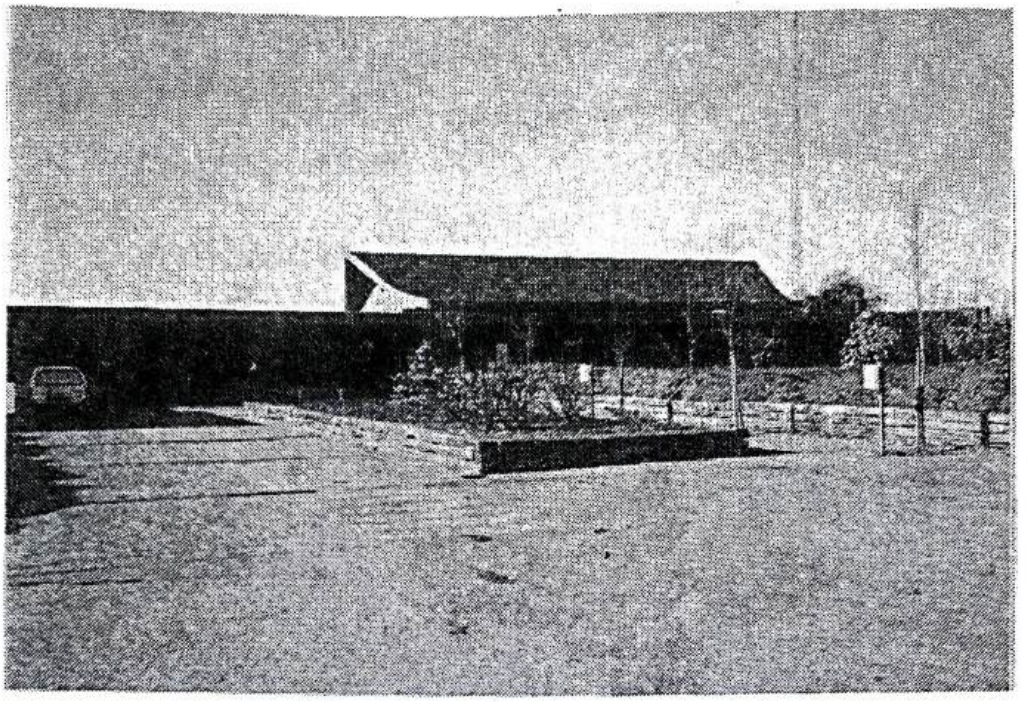

Plejehjemmet Østergården, opført i 1975, indviet april 1976, på pladsen hvor Østergård lå.

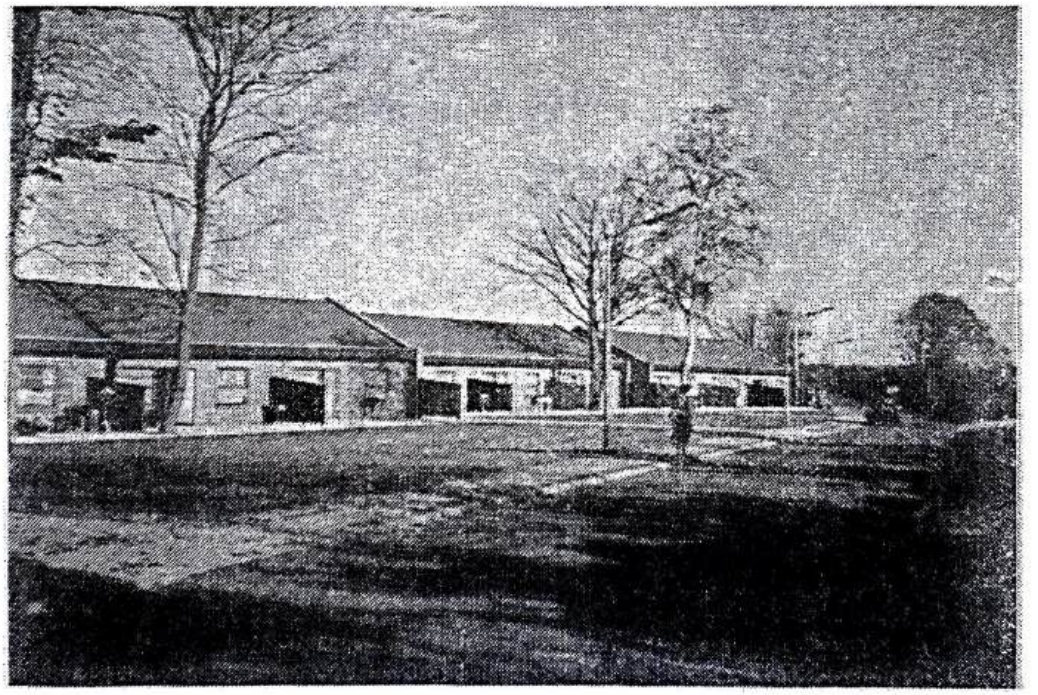

Beskyttede boliger, opført 1984, hvor stuehuset lå.

Skjøde

Da underskrevne 2 mand af Gjørding Sogn, nemlig Christen Mathiasen af Sdr. Bøel og Mathias Nielsen af Aike, som i forening med 14 andre mænd af sognet/men hvilke sidste er bortdøde/har skøde dateret den 6 februar 1822, tinglæst den 8 samme måned, på Gørding Sogns konge korntiende.

Vi gjør hermed vitterligt: at da forhenværende gårdmand Jens Pedersen i Sdr. Gørding, har købt af os samtlige 16 mænd og betalt konge korntiende af hans da ejende gård i Sdr. Gørding af hartkorn 3 tdr. 4 skp. 1 fjdk. men ikke derpå fået skjøde, så for at afhjælpe denne mangel skøder og aldeles overdrager vi på egne og berørte medejeres vegne, til gårdens nuværende ejer Hans Sørensen fornævnte Jens Pedersens svigersøn konge korntiende af hans gårds hartkorn gammel matrikel 3 tdr. 4 skp. 1 fjdk. ny matrikel 3 tdr. 7 skp. 2 fjdk. ½ alb. og tilstår at Hans Sørensens svigerfar Jens Pedersen har betalt os samtlige de for det købte anordnede summer 62 rigsdaler 3 mark eller 100 rbd. s. nævner hundrede rigsbankdaler rede sølv, og skal derfor den omhandlede tiende herefter tilhøre fornævnte Hans Sørensen og arvinger, med samme ret og rettigheder samt byrder hvormed den har tilhørt os.

Dette til bekræftelse under vore hænder.

Aike og Sdr. Bøel den 28 januar 1845.

Mathias Nielsen Christen Mathiasen

Tinglæst i retten på Gørding Malt Herreders Ting den 6 juni 1845 og indført i skjøde og pantebogen. Folio: 449.

Schmidt

Stempel 1 rigsbankdaler 3 mark 15 4/5 skilling sølv.

Betalt Schmidt.

S K Ø D E

Underskrevne Niels Øllgård af Bramminge Nygård, gjør vitterligt: at jeg på egne og medadministratorers vegne i boet efter afgangne enkemadame Theodora Fabricius og tidligere afdøde mand Termann Øllgård Fabricius' til Bramminge, herved skjøder og fuldkommen overdrager til gårdmand Hans Sørensen i Sønder Gjørding, det Bramminge Gods, ifølge fornævnte Termann Øllgård Fabricius' skjøde, tinglæst den 2 januari 1841, underhørende lejehus i Sønder Gjørding by, Gjørding Sogn, som indsidder Iver Andersen sidst har haft i leje, med samme tilliggende jordlod, af hartkorn under matrikel nr. 17, 0 tdr. 0 skp. 0 fjdk. 1¼ alb. og uden gammel skat.

Og da den akkorderede købesum 80 skriver firsindstyve rigsdaler rigsmønt er betalt, så skal bemeldte hus med tilhørend have eller jordlod fremtidig tilhøre gårdmand Hans Sørensen og arvinger, hvem boet er pligtig at hjemle det solgte efter loven, mod at køberen udreder alle skatter og øvrige afgifter og præstationer af Stedet fra sidstforløbne første januari at regne og fremdeles.

Til bekræftelse under min hånd og segl.
Bramminge Nygård den 11 februar 1860.

Niels Øllgård.

Til vitterlighed: Jens Mortensen
Niels Sørensen Larsen

Tinglæst i Gørding Malt Herreders Ret den 17 februar 1860.

Protokolleret folio 376.

Anmærkning: Det her solgte Sted er i forening med Bramminge Gods behæftet med gjæld.

Petersen.

Stempel 2 rigsdaler 9 skilling.

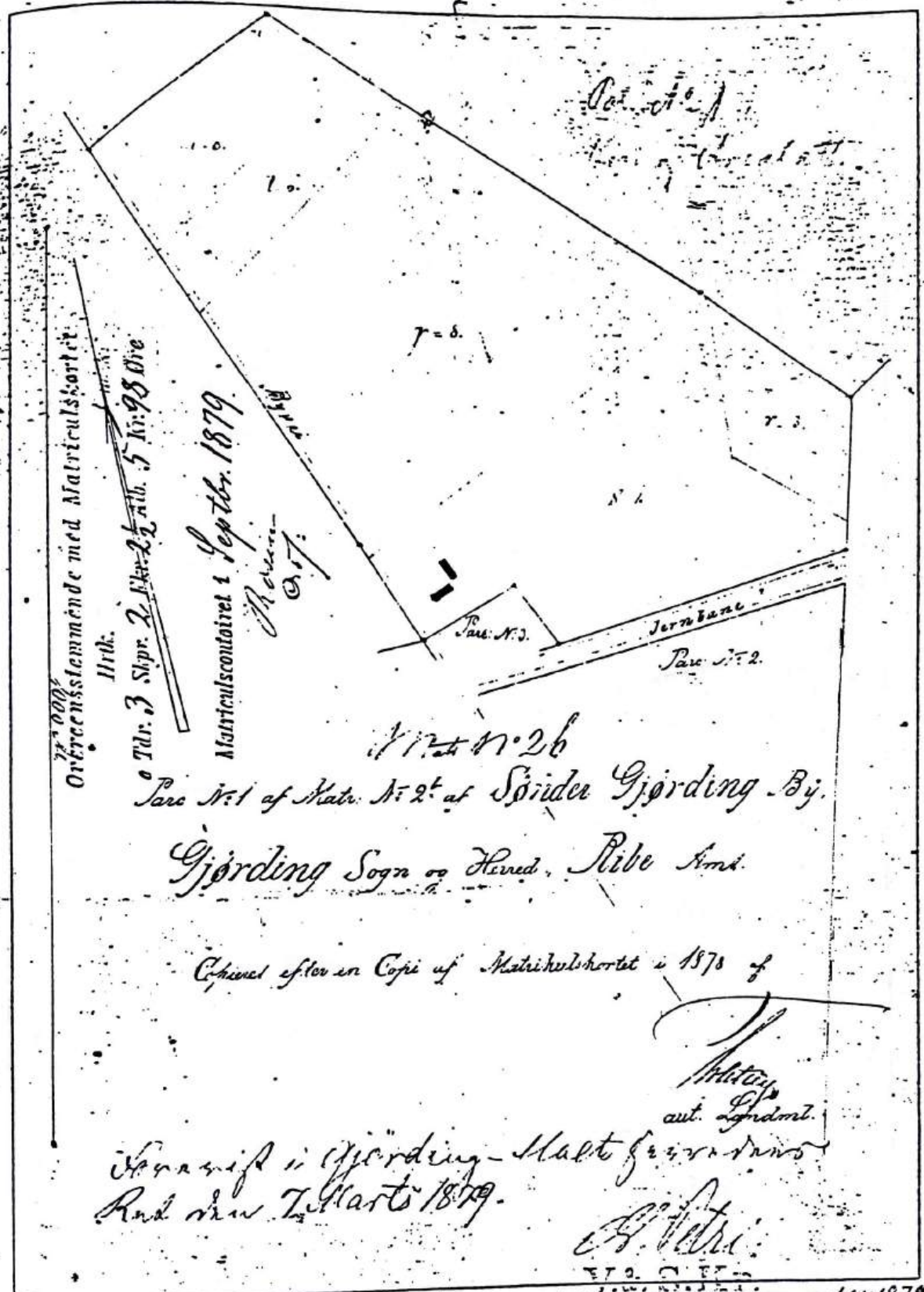
Overeensstemmende med Matriculskortet
Hrtk.
Tdr. 3 Skpr. 2 Fkr. 2½ Alb. 5 Kr. 98 Øre
Matriculscontoiret i Septbr. 1879
Jernbane
Parc. N:o 3.
Parc. N:o 2.
Parc. N:o 1 af Matr. N:o 2 af Sønder Gjørding By.
Gjørding Sogn og Herred, Ribe Amt.
Copieret efter en Copi af Matrikulskortet i 1878 af
aut. Landmt.
Overeenst i Gjørding-Malt Herredens
Ret den 7 Marts 1879.
5206
Mti 1879/2669

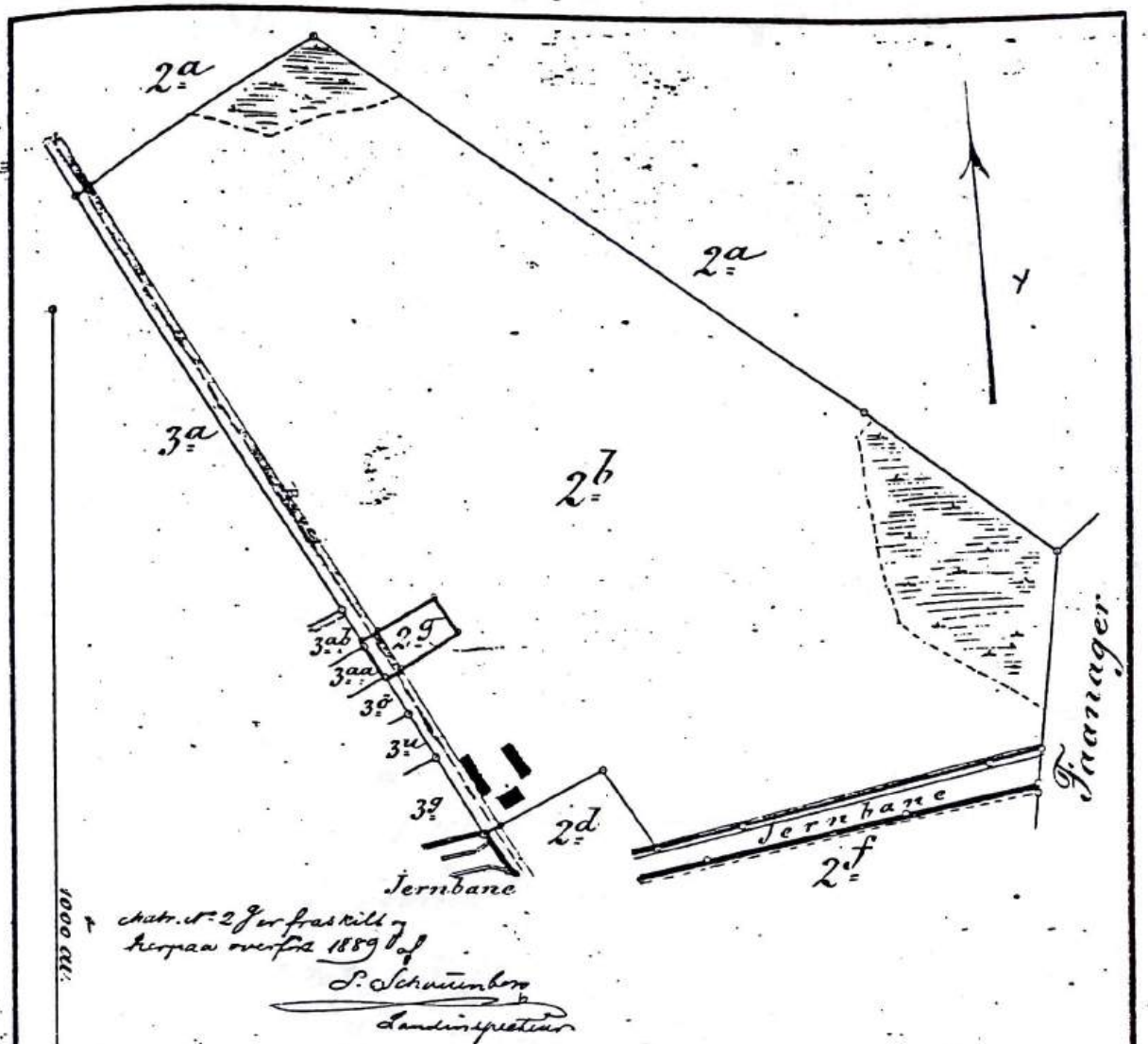

Matr. No. 2b Sønder Gjørding By, Gjørding Sogn,
Gjørding Herred, Ribe Amt.

Gammelskat Hartkorn
5 Kr. 98 Ø. 3 Skp. 2 Fdk. 2½ Alb.

Kopieret efter Matrikulskortet.
Rigtig Kopi.
Matrikulskontoret i Mai 1889.
Bosen
Ass.

13/5 [illegible] Tar Land [illegible] Nordiske Hjørne

Matr. No. 2c af Sønder Gjørding By, Gjørding Sogn
Gjørding Herred, Ribe Amt.

Gammelskat: 0 Kr. 68 Øre. Hartkorn: 1 Tkr. 2 Alb.

Kopieret efter Matrikulskortet
Rigtig Kopi
Matrikulskontoret i Septbr 1881.
Rosen
Ovf.

ad No. 20/1884

J. No. 48/81

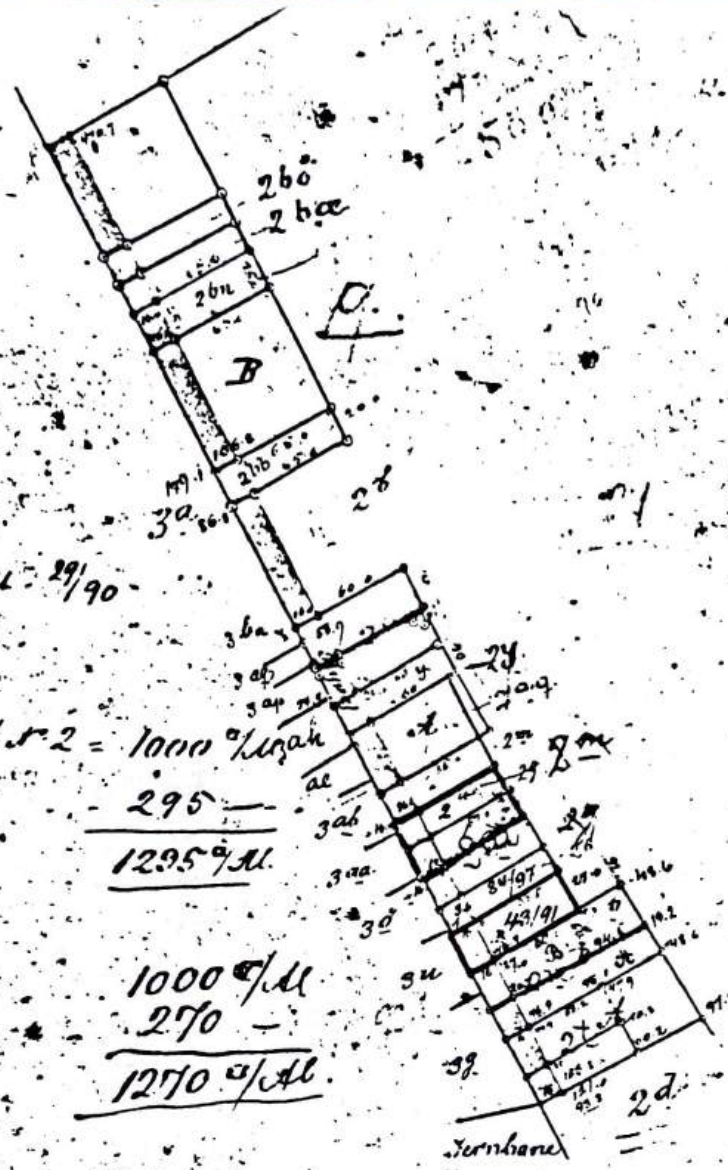

2g dell 29/90

Parcel N° 2 = 1000 □/Mzah
Byvej 295 —
1295 □/Al.

2 Δ 34/97 1000 □/Al
Vej 270 —
1270 □/Al.

43/91 = 1600 □/Al
+ Vej 432
2032 □/Al

41/98

A
B

Parcel al:
Matr. N° 2b
Sonder Gjording By Gjording Sogn
Gjording Herred, Ribe Amt
Arealet = 2000 □/Mg St.
Byvej 590.
Fall 2590 □/Al g com St.
Hoved-udstykningskort
udfærdiget 1889 af
[illegible]
Landinspecteur
Maaleltaksforholdet = 1/4000

Skl. 7/10.16.19

Arealer af
Omslagt

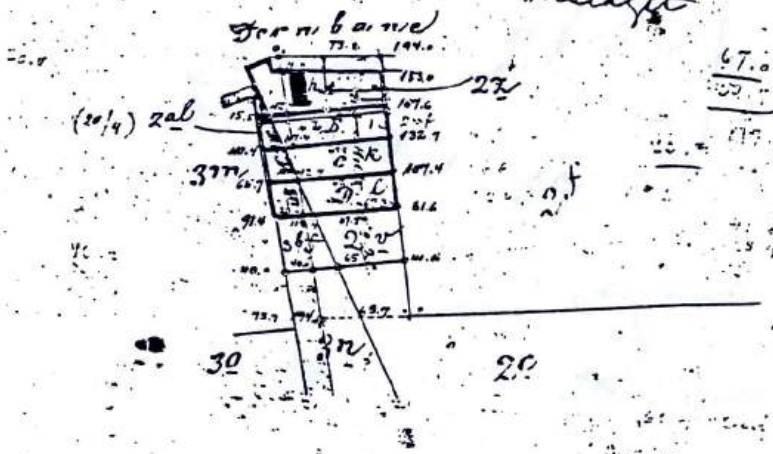

4 Parceller af:
Matr. N-2c og 3n
Sønder Gjording By, Gjording Sogn,
Gjording Herred, Ribe Amt.

Hoved-Udskyteningskort
udfordiget 1889 af

Sandingsfactuur
1:4000

1900

Arge Thomsen

750 K

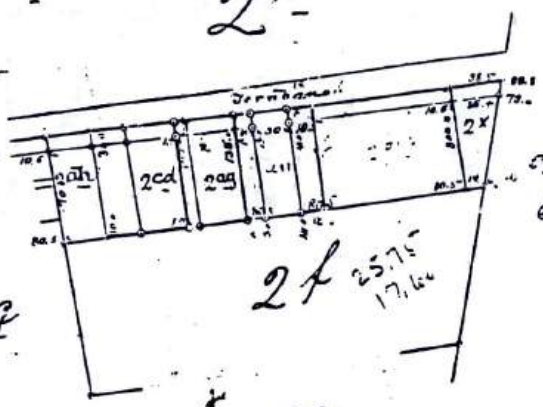

9.16

Faanager

Arealet = 1750 □/al
+ Vej - - 385 - -
2x Falt = 2135 □/al.

2x

Parcel af

Matr. No 2 f

Sønder Gjørding By,

Gjørding Sogn og Herred, Ribe Amt.

Udfærdiget i Anledning af Udstykning

Aar 1900 af

Landinspektør

Nr. 2c og 2f

Sønder Gjørding By

SOGN: Gjørding

HERRED: Gjørding

AMT: Ribe.

HARTK.

0	Td.	0 Sk.	0 Fk.	1¾ Alb.
0	·	0 ·	0 ·	1½ ·

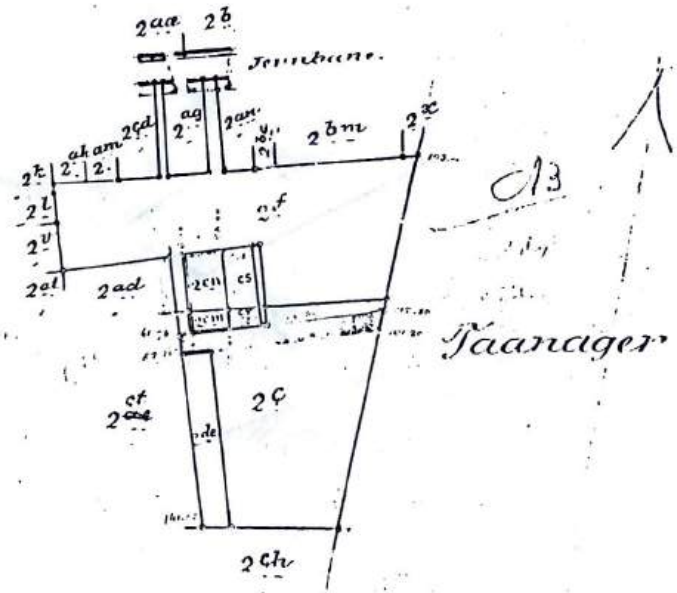

glig Kopi af Matrikulskortet.

ratet for Matrikulsvæsenet i September 1927

Landinspektør.

Målforhold 1:5000

500 m (½ — 1)

Østergårds jorder gik i 1847 fra Holsted å i nord og til korsvejen i Søndergade, hvor efter det gik ud i en spids og endte ved Søndergade 54c. Skellet mod vest var vejen gennem byen.(nuv. hovedgade)

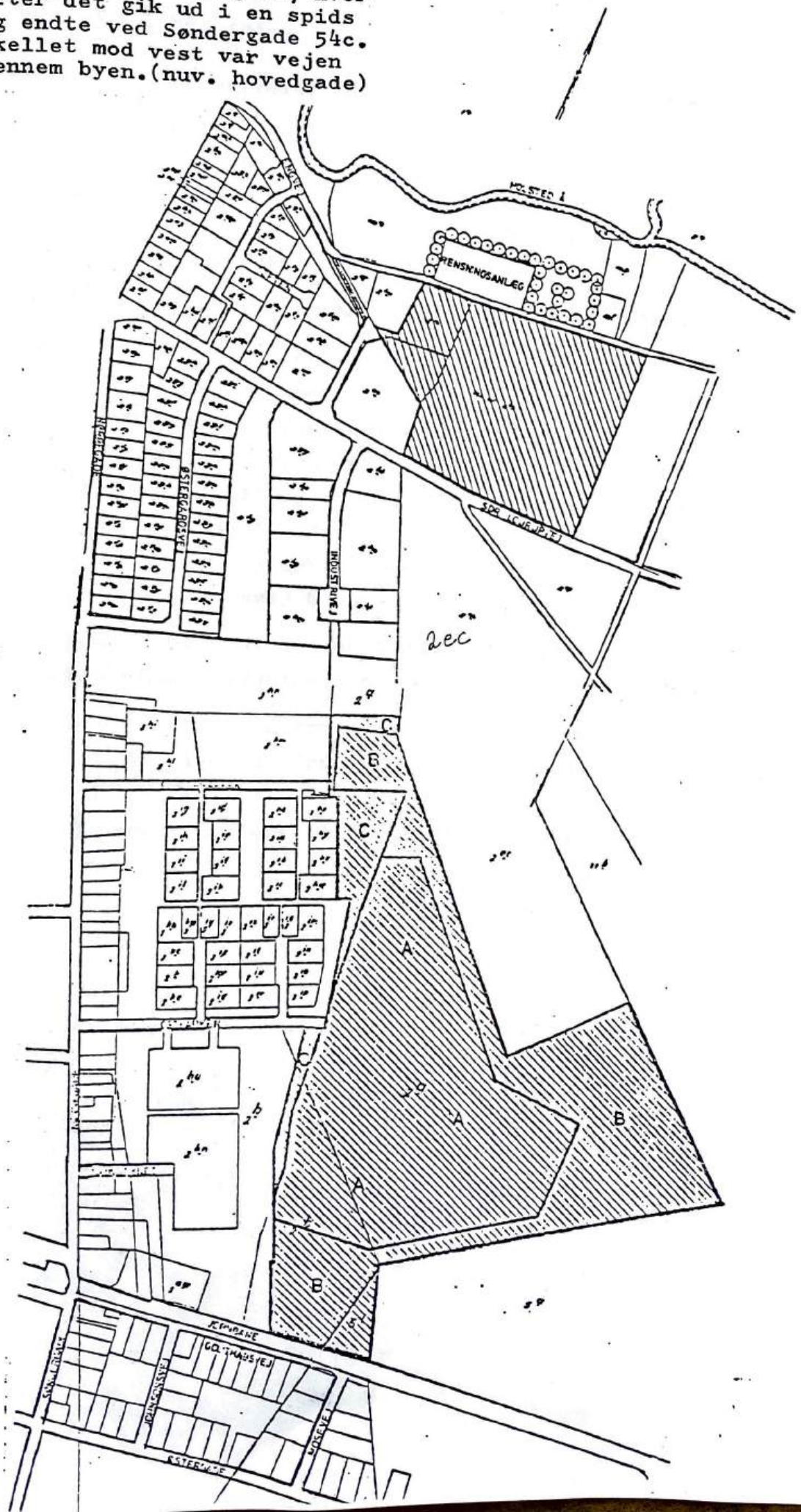

Kilder til beretningen om Østergårds historie:

Registret til Bramming fæsteprotokoller 1719 - 1858.

Folketællingslister 1787 - 1850.

Matriklen af 1844.

Matr. nr. og kort over nogle af de første udstykninger af Østergårds jorder 1875 - 1900.

Kommunale udstykningsplaner og matr. nr. i Gørding.

Derudover har jeg haft adskillige samtaler med en af den sidste ejers sønner, Simon Skrøder Lund, som beredvilligt har givet oplysninger om sin slægt. Mange af disse oplysninger er overleveringer fra faderen Hans Jensen Lunds tvillingbroder, Niels Peder Lund, der jo var født 1880 og levede til 1968. Han havde været lærer og kirkesanger i Stobberup pr Løsning og boede tilsidst Fredericia, Thorsvej 69.

En anden søn, Hans Jensen Lund, har også velvilligt bidraget med oplysninger og billeder.

Særdeles vigtige oplysninger har jeg sammen med Simon S. Lund modtaget af Truels Gram, Egevænget 9, Bramming, ligesom jeg af Simon S. Lund har fået gamle skøder og pantebreve samt forskellige andre papirer stillet til rådighed.

1986
Ejler Nielsen
Søndergade 55
6690 Gørding

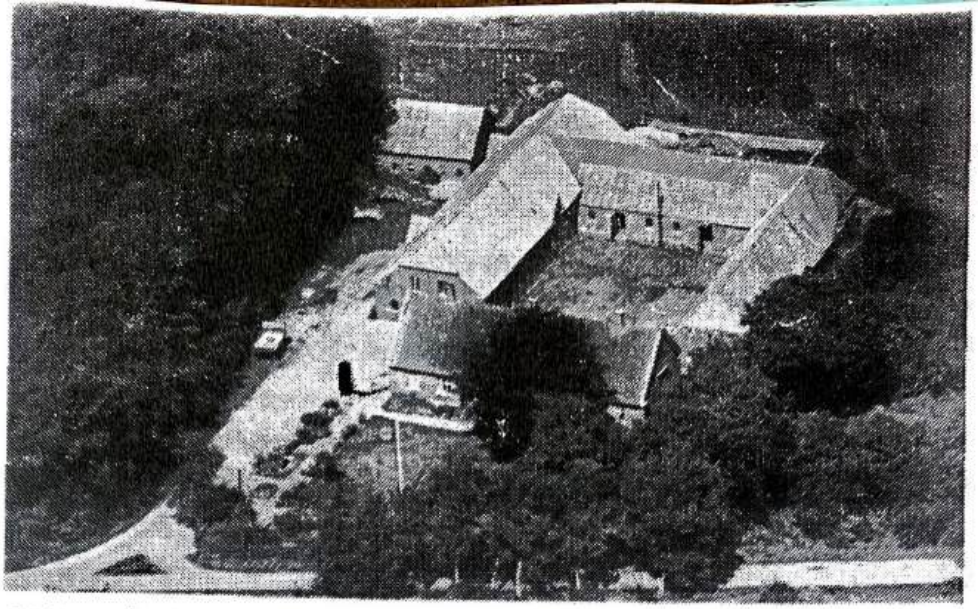

Østergård,matr. nr. 2a Sdr. Gørding, opført efter en brand i 1892, staldlængen til venstre dog ombygget i 1926. Gården blev revet ned i 1969/70.

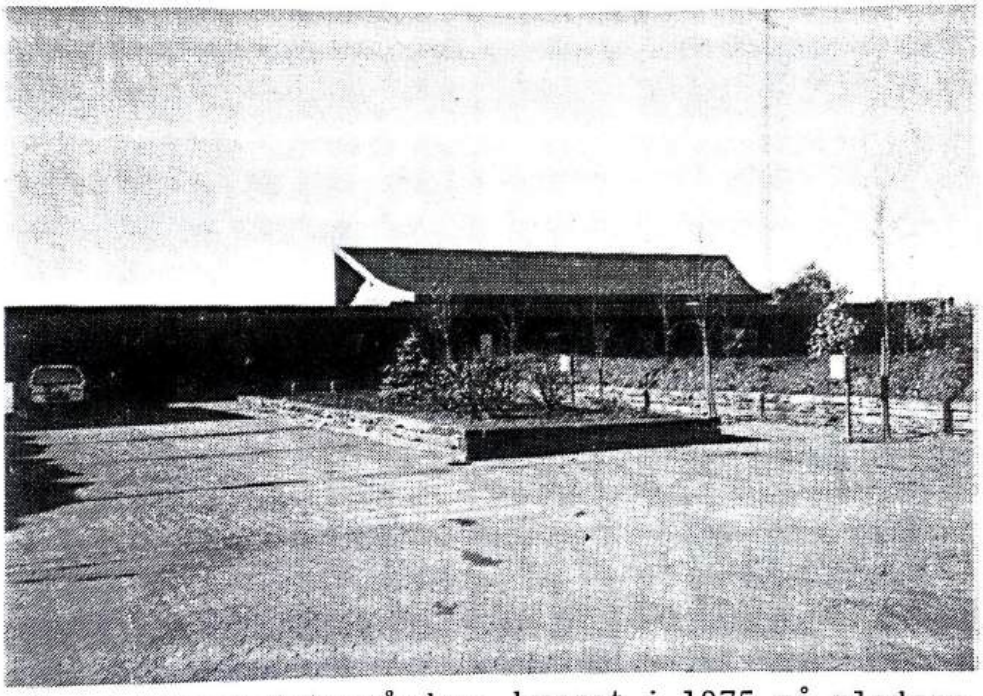

Plejehjemmet Østergården, bygget i 1975 på pladsen hvor gården Østergård lå, indviet den 1 april 1976.

Beskyttede boliger bygget i 1984 hvor stuehuset lå.

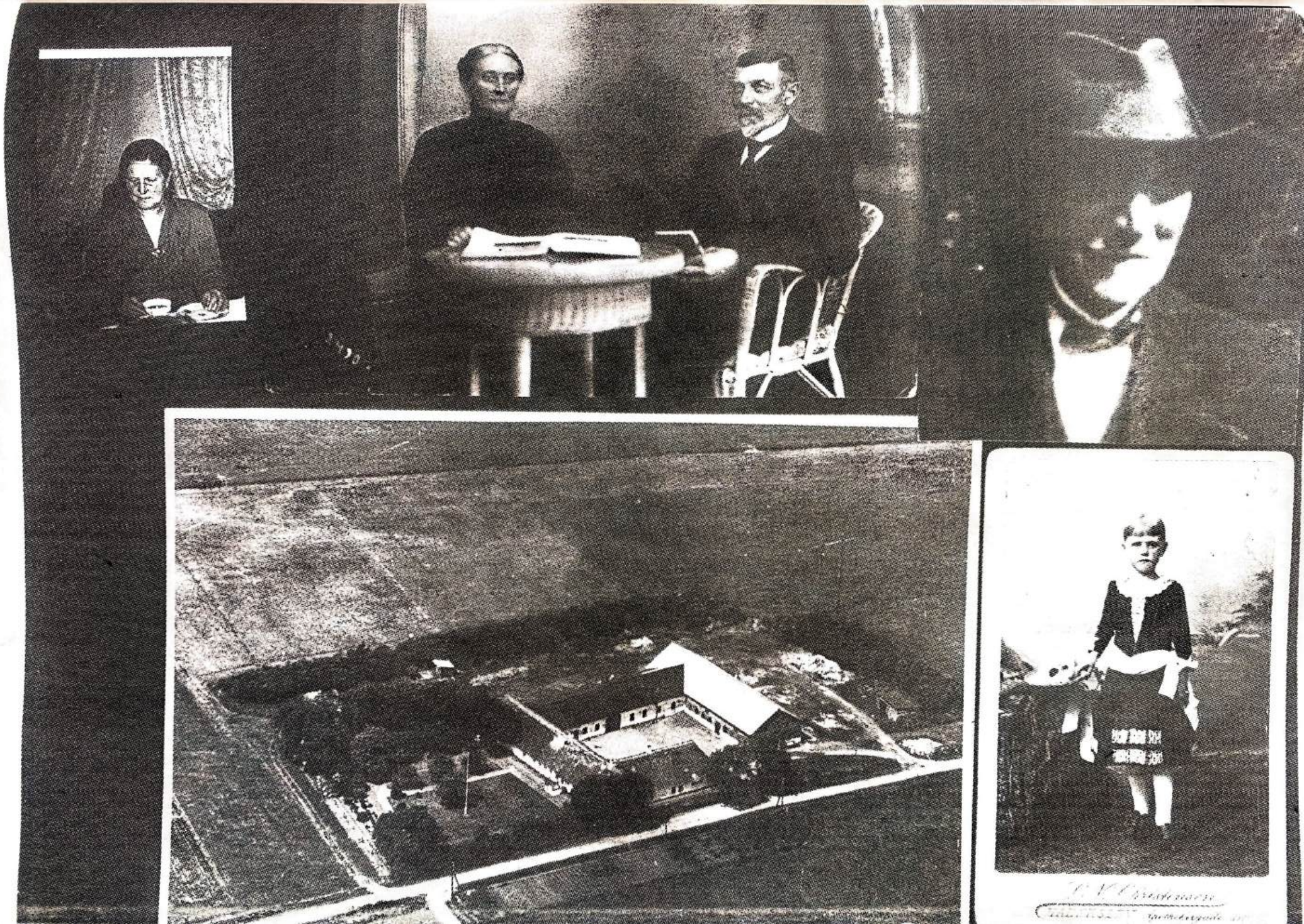

BEKENDTGØRELSER

†

Vor kære, lille mor og bedstemor,

Marie Kirstine Lund,

født Skrøder,

er i dag død på Esbjerg centralsygehus.

Gørding, den 23. juli 1960.

Børnene.

Begravelsen foregår tirsdag den 26. juli, kl. 14.00 i hjemmet, kl. 14,30 ved Gørding kirke.

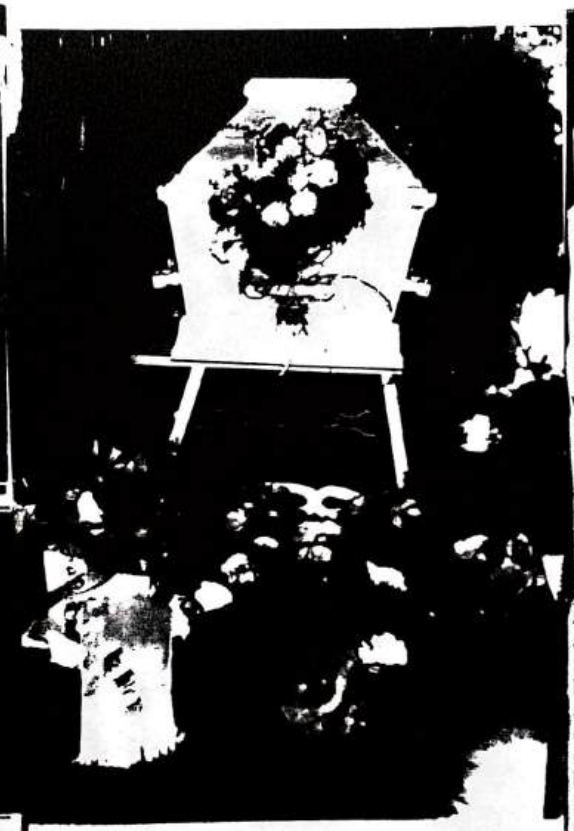

Fru Marie Lunds båre
førtes i lørdags fra kapellet ved Centralsygehuset i Esbjerg til hjemmet i Gørding. Forinden fandt en sørgehøjtidelighed sted, der foruden af familien overværedes af afdødes naboer.

Man sang „Vor Gud han er så fast en borg", og fhv. skoleinspektør Larsen Pedersen bekendte troen og bad fadervor. Ved ankomsten til Østergården i Gørding sang man: „Min Jesus, lad mit hjerte få", hvorefter bestyrer Hans Lund udtalte en tak til følget.

Dødsfald

En trofast forkæmper for danskhedens sag under fremmedherredømmet, fru Marie Lund, Gørding, er død på centralsygehuset i Esbjerg, 73 år.

Fru Lund var født i Bæk, Nustrup sogn, som datter af afdøde gdr. Nis Schrøder, og fra det nationalsindede hjem tog hun gode traditioner med, da hun i 1912 indgik ægteskab med gdr. Hans Lund, Gørding, og drog over Kongeåen, hvor hun aldrig forsømte at tale sønderjydernes sag. Efter kun 10 års ægteskab døde manden, og fru Marie Lund sad ene tilbage med fem børn. Med ukuelig energi fortsatte hun driften af gården og opdrog sine to døtre og tre sønner til dygtige mennesker. Sønnen Nis Lund er købmand i Aabenraa.

Jordefærd

Under meget stor deltagelse er gårdejerske, fru Marie Lund begravet på Gørding kirkegård. Følget samledes i hjemmet, hvor den blomstersmykkede båre henstod i haven omgivet af det store væld af tilsendte buketter og kranse.

Efter at pastor Holm, Vojens, havde bekendt troen og bedt Fadervor, takkede afdødes søn, bestyrer Hans Lund i bevægede ord sin mor, for hvad hun havde været for sine børn.

I kirken, der var pyntet med blomster og lys, indledtes højtideligheden med salmen „Vor Gud han er så fast en borg", hvorefter pastor Aksel Petersen talte inderligt og trøstende ud fra romerbrevets 8. kapitel, 15.—17. vers.

Præsten udtalte bl. a.: Kun en halv snes år fik fru Lund lov til at leve i ægteskabet — men disse år blev dog til megen lykke. Større forpligtelser og strenge krav blev stillet hende, da hun blev alene med børneflokken og gårdens drift, men hun kunne frimodigt bære dagens byrde. I, hendes børn, vil sikkert sande, at I ikke kom til at savne noget. Tryghed og godhed rådede i hjemmet, som blev jeres faste borg. — Hendes medborgere nærede en stille beundring for, hvad jeres mor udrettede, og megen agtelse blev hende til del. Hun var let at komme til at holde af med det milde sind og smil, som hun bevarede lige til de sidste svære dage. — Stille levede fru Lund, og stille døde hun i bevidstheden om, at er vi Guds børn, er vi også arvinger til hans rige.

Efter salmen „Vær mig nær" førtes kisten ud til graven til tonerne af verset „Så rejse vi til vort fædreland". Pastor Petersen foretog jordpåkastelsen. Man sang „Krist stod op af døde", og efter bedeslagene takkede bestyrer Hans Lund på familiens vegne for den store deltagelse og indbød følget til en mindesammenkomst i forsamlingshuset. Her sang man en del salmer, og pastor Petersen holdt en kort andagt.